

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา การให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงนับว่าเป็นรากฐานอันสำคัญยิ่ง ประชาชนที่มีการศึกษาย่อมเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ มีนักเศรษฐศาสตร์การศึกษาได้พยายามวางแผนผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศก็ปรากฏว่าประเทศของเราต้องการคนระดับกลางมาก ซึ่งหมายถึงบุคคลที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษา การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาจะให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่วางไว้ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ แล้ว ยังขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียนในค่าน อาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ภายในโรงเรียน ปัญหาเกี่ยวกับ อาคารสถานที่และห้องเรียนจึงเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง ในการที่จะขยายการศึกษา และปรับปรุงการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จะพบว่าโรงเรียนส่วนมากยังขาดสถานที่เรียนที่เหมาะสม ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะเสริมให้การเรียนมีประสิทธิภาพ ดังที่ กอ สวัสดิ์พาณิชย์¹ กล่าวไว้ "ที่เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในโรงเรียนของรัฐบาล และในโรงเรียนราษฎร์ ยังมีจำนวนไม่เพียงพอับความต้องการของประชาชน การขาดสถานที่เรียนเกิดขึ้นทุกหนทุกแห่งไม่ว่าในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค" นอกจากนี้อาจพบว่าบางโรงเรียนมีห้องเรียนมีวัสดุอุปกรณ์พร้อม แต่ก็ไม่มีการใช้สิ่งเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์

¹ กอ สวัสดิ์พาณิชย์, "สภาพการมัธยมศึกษาของประเทศไทย," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 12 (กรกฎาคม 2513), หน้า 17-26.

อย่างเต็มที่ดังที่ ธนู แสงศักดิ์¹ กล่าวพอสรุปได้ว่า อาคารสถานที่เป็นการลงทุนเพื่อการศึกษายิ่งหนึ่ง การมีอาคารมากเกินไปไม่ได้ประโยชน์เท่าที่ควร ผู้บริหารบางคนมักจะพยายามหาทางให้ได้อาคารและห้องเรียนมากขึ้นโดยไม่คำนึงถึงการใช้จ่ายประโยชน์ให้คุ้มค่า ควรได้มีการวางแผนอย่างดีเพื่อประหยัดเงินและนำเงินนั้นไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นที่จำเป็นกว่า

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้เอง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง "การใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา" ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลพื้นฐานซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการศึกษาและการวางแผนการศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพภาพของอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปริมาณการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
3. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์
4. เพื่อศึกษาถึงความสูญเสียไปทางการศึกษา อันเนื่องมาจากการใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ธนู แสงศักดิ์, "ประสิทธิผลทางการศึกษา," ประมวลบทความวางแผนการศึกษา วนดับ 13 (สำนักงานวางแผนการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2511), หน้า 153.

แนวเหตุผลทฤษฎีที่สำคัญในการวิจัย

การใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆในโรงเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ช่วยให้ผลผลิตทางการศึกษามีประสิทธิภาพสูง

ความสำคัญของการวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหาร การศึกษาระดับมัธยมศึกษาทราบถึงสถานภาพ และการใช้อาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ในปัจจุบัน
2. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการใช้อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะได้จาก ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ และครูผู้ควบคุมห้อง โสตทัศนศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2520 ซึ่งได้รับเลือกเป็นตัวอย่างประชากร
2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะกระทำในขอบเขตของความมุ่งหมายที่วางไว้เท่านั้น

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

- การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้อาจจะมีข้อผิดพลาดบางซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุดังต่อไปนี้
1. ผู้ตอบแบบสอบถามอาจตอบไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุผลบางประการ
 2. เครื่องมือที่ใช้ถึงแม้จะทำการปรับปรุงแล้วก็ตามก็อาจจะมีข้อบกพร่อง

คำจำกัดความในการวิจัย

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
2. สถานภาพของอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ หมายถึงสภาพของอาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นจริงในขณะทำการวิจัยเรื่องนี้ในปีการศึกษา 2520
3. อาคารหมายถึง อาคารเรียน อาคารประกอบโรงฝึกงาน บ้านพักครู อาจารย์
4. สถานที่หมายถึง บริเวณโรงเรียน สนามและที่พักผ่อน
5. ห้องเรียนหมายถึง ห้องเรียนต่าง ๆ และห้องปฏิบัติการวิชาต่าง ๆ
6. เครื่องอำนวยความสะดวกหมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ ประกอบตามอาคารต่างๆ เช่น โต๊ะเรียน ม้านั่ง ไฟฟ้า น้ำดื่ม น้ำใช้ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องโรเนียว เป็นต้น
7. วัสดุอุปกรณ์หมายถึง โสเภณฑศนวัสดุพวก Hardware ทั้งหลายที่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอน เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ เครื่องฉายสไลด์ หรือฟิล์มสตริป เครื่องฉายกระจกภาพ เครื่องฉายภาพทึบแสง เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ วิทยุ เครื่องเล่นเทป เครื่องเล่นแผ่นเสียง โทรทัศน์ เป็นต้น
8. ความสูญเปล่าทางการศึกษาตามข้อเขียนของ กอ สวัสดิ์พานิชย์ ในประมวลบทความการวางแผนการศึกษาอันดับ 13¹ เกิดจากการขาดประสิทธิภาพของระบบการศึกษา ทำให้มีการวิจัยส่วนประกอบอื่น ๆ ของวงการศึกษาก็เป็นอันมาก เช่น การวิจัยเรื่องการใช้อาคารเรียน อุปกรณ์การศึกษา การใช้ครู การฝึกหัดครู ตลอดจนหลักสูตรแบบเรียนและการใช้เวลาเรียน เป็นต้น
9. ความสูญเปล่าในการใช้อาคารและห้องต่างๆ หมายถึงการขาดประสิทธิภาพในการใช้อาคารและห้องต่างๆ ซึ่งการวิจัยนี้ถือเกณฑ์อัตราการใช้ไม่ถึง 100%
10. ความสูญเปล่าในการใช้วัสดุอุปกรณ์ หมายถึงการขาดประสิทธิภาพในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ซึ่งการวิจัยนี้ถือเกณฑ์อัตราการใช้ไม่มากกว่า 1-4 ชม.ต่อวัน

1: กอ สวัสดิ์พานิชย์, ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาอันดับ 13